

Dani bá hezszólásai.

Ez a rekkenőség úgy reja ülepedett az állapotokra, hogy még csak a tenyerem es furt levedzik a nagy meleg mián, az urfi pediglen furtonoson úgy tikácsol a kánikulától, mind a pipes tyúk a száraz fűvenytől. Mán pedig ebbe a teméntelen nagyvárosba még árnyékot sem igen kaphat az ember az uton, met fát es csak elig-elig lehet látni s ami kicsi vóna, az es ojan elkételedve lebeg a száraz ágaival az ut martján, mind a beteg lud a meleg feredőbe. Még az ujszegedi parkérozásba vóna egy néhány nagyobbacska fa, amijüknek meg van az ő maga árnyéka, de ott furtonoson úgy teli van fehérréppel az egész hűsülési helyiségnek minden szegelika, hogy ott az ember az árnyékba még jobban felmelegedik, mijaúnik mind a napsütésen. Erre való tekintettel a minapában es úgy neki estünk a keserűségnek az urfijékkal, hogy k'én telenek vótunk vendéglőbe menni a lehülés okából. Leromlottunk az asztal mellé, kikértünk egy éveg feteke sért s egy tángyér sóskiflit melleje s a val neki estünk a diskurálgatásnak. Akkor veszem észre, hogy a másik asztal mellett valami feteke gunyás uriemberék seregetnek s az egyik közzöttük furt azt erősíti a többinek, hogy „Szóciális termelésből fokad a jólét”. Hinnye mondom — be üsmerős a szovajárása, eiszé jó lenne vele szóba ereszkedni. A val kapom es magamot istálom s odabátorkodtam. Engedelmet istálok — mondom — a botránkoztatásétt, de (szovát ne felejtse az uraság), ha jól hallám, valami szóciális termelésről beszéllének.

— Mü arról — aszongya — de kijelnek mi köze belé?

— Én biza mondom csak hejjesbitteni akarom a kijetek eszmélettyinek a megnyilatkozását, met én ojan embertől hallottam a szóciális termelésről, aki a két szemivel látta. Ha Káruj komámnak hallották hírit, hát ő mondta istálom, hogy a muszka fogságba fokasztották a jólétet a szóciálista termelésből s a milkor a mult ősszel hazavetemedett, úgy teli vót jóléttel, hogy három napig főzték a gunyáját lugos vízbe s még akkor es annyi vót benne az apró jószág, mind a rosszféleség kijetekbe.

— No no — aszongya a feteke gunyás — jobb lesz, ha nem üti belé kijed az orrát abba, amihez nem ért.

— A meglehet — mondom —, hogy én nem igen értem, de — engedelemmel legyen mondva — kijetek es csak annyit értnek hezza, mind amennyi jólét fokad a szóciálista termelésből.

BENÉZ A HAVAS . . .

Benéz a havas kéken Kolozsvárra.
A nagypiacról tisztán látható,
Amint a Monostor-utat bezárja.
Most úgy érzem: ott vége a világnak,
Azokra, kik rám tul a hegyen várnak,
Úgy gondolok, mint mesés másvilágra.

Benéz a havas kéken Kolozsvárra.
Öreg fején megmozdul már a hó,
Tövében vadul árad a Szamos,
A Szamos, ez az egyetlen folyó.
A Szamos, ez a megfordított Léthe . . .
Mondják, ki belekóstolt a vízébe,
Az felejtteni nem tud sohasem.

Reményik Sándor.

Oroszlánkölyök.

(Novella.)

Szörnyű asszony volt a bárónő. Szép és titokzatos, nyers és indulatos, aki gyűlölni merete a „császlai”-akat, holott mások még a félelmüket is pajástolták előlük. Átok verte a méltóság asszonyt, Jancsi fia volt a leggyávább gyermek a faluban. Hiába rendelte melléje az átellenben lakó kovács fiát, Danit „Prügelknabe”-nak, hogy az valamelyes bátorságot ragasszon a Ráth kuria örökösére; Jancsi mind félnkebb, pipogyább lett. Nyolc éves volt már s csak félni tudott. Apját, Ráth Józsit — három esztendeje annak — kiterítve látta a hálószobában, ahol minden, a török, pisztolyok és trofeumok a vadászra emlékeztettek. Akkor sikoltá anyja: Fiam, az öröm elta karodott a világról! S Jancsi hitte, ugyan mit hihe-tett mást, hogy apja azért halt meg, mert annyi fegyver volt körötte. Néha észrevette, hogy anyja úgy nevet a beamterekre, mintha fogát vicSORITANÁ, de ki érti azt, mikor ő rá is haragszik, szegény kicsi fiára, akinek olyan szánalmas az élete a folytonos félsztüül. Mintha otthonát is merő ijesztésből rendezték volna be: ime az udvaron zugó százados tölgy, a folyondáros tűzfal, hová a Trézsi szolgáló szerint este de-nevérek akaszkodnak, a tarkavirágos rondeau karóra tüzött üveggömbjei, mik arcát eltorzítják, ha rájuk néz, a hűsgabnáju hombár, a temérdek padlás, melynek lyukából az ormón két kaszapenge hajolt ki, a setét pince, egy ősi ház és óriás kert rejtekei, melyeket kiskoru képzelete növelt iszonyukká. Aztán rémek leselkedtek a folyosó fordulatánál, Jancsi sokszor oktalan irammal osont előlük a gyerekszobába. Abban élt, amit olvasott, fehér homloka mögött forradalmi históriák elevenedtek, halványan emlékezett négyéves korára, mikor menekülő szülei a Telecska valamelyik borpincéjébe rejtették az ellenség elől. Azóta szereti a surtógó beszédet, ódon szobák szögleteiben a bujkálást s az anyja szomorú hegedűszólóit, melyeket titkon órákig hallgatott.

Augusztusi késő délután döngve csapódott be a ciradás utcaajtó Jancsi mögött. Csukló zokogással került ide ki a kis fiu, idegennek a széles utra. Abban a pillanatban ott termett mellette a mezitlábás Dani, aki a két házsor előtt futó árokpáron átszökött és csititgatva kérdezte ki uri pajtását:

— Mi történt, Jancsi? Mondj el mindent, hadd hallom! Gyere, elviszlek a kendermalomhoz, meg-lásd, soha olyan csudát! Ki bántott?

Jancsi szipogva vallott:

— Az anyám! s ujra bömbölni kezdett.

Dani öregesen komolykodott:

— Enyje, enyje, hogy én nem tudtam ott lenni! Legalább engem kergetett volna haza. Aztán mit csináltál, mit nem mertél megint? Gyere, nézéd meg a malmot!

Jancsi szepegve engedelmeskedett, minden erélyes szó parancs volt előtte. Halk sirással motyogta Dani oldalán, hogy anyja kikergette, mert félt a hátsó udvarra kerülni, hogy Jóskát, a parádést előrehijja.

— Hát mitől féltél? A kutyáktól?

Jancsi belekapaszkodott az árok hidján a karfába, a világért se nézett az árok fenekére s komikus őszinteséggel ismerte be, hogy ő biz' a kakas miatt nem mert hátra kerülni. A multkor is megtámadta az a szárnyas, mikor Marit hívta a mosókonyhából. Dani kuncogott, vihogott, de nem sértően, inkább azért, hogy az eset jelentéktelenségét ábrázolja:

— Szóra se érdemes. Hát azért kergetett ki anyád? No, nem baj, elmegyünk egy órára világot